

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.17.5.2023

Pani

Katarzyna Koszewska
Zachodniopomorski Kurator Oświaty
Kuratorium Oświaty w Szczecinie
Wały Bolesława Chrobrego 4
70-502 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/083 – Realizacja programu „Laboratoria przyszłości”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Kuratorium Oświaty w Szczecinie ¹ , Wały Bolesława Chrobrego 4, 70-502 Szczecin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Katarzyna Koszewska Zachodniopomorski Kurator Oświaty ² od 19 grudnia 2022 r. W okresie od 16 marca 2016 r. do 28 września 2022 r. Kuratorem była Magdalena Zarębska-Kulesza, w okresie od 29 września 2022 r. do 18 grudnia 2022 r. funkcję Kuratora pełnił Zachodniopomorski Wicekurator Oświaty Jerzy Sołtysiak ³ .
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży - „Laboratoria przyszłości” przez kuratorów oświaty w zakresie oceny wniosków o udzielenie wsparcia i przekazywania środków finansowych. 2. Nadzór nad realizacją programu dotyczącego wsparcia finansowego na rozwijanie szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży - „Laboratoria przyszłości”.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2023, do czasu zakończenia kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli ⁵ Delegatura w Szczecinie.
Kontroler	Marta Górską-Jaś, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/90/2023 z 7 czerwca 2023 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1, 4)</p>

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Kuratora dotyczące realizacji programu „Laboratoria przyszłości”.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Kurator na podstawie pełnomocnictw Wojewody Zachodniopomorskiego ⁷ realizował zadania wynikające z programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości” ⁸ w zakresie: przyjmowania wniosków o udzielenia wsparcia finansowego, powołania zespołów oceniających wnioski i zapewnienia warunków do ich funkcjonowania, przekazywania Prezesowi Rady Ministrów ⁹ list zawierających rekomendacje co do wysokości przyznanego wsparcia, przyjmowania od organów prowadzących szkoły informacji o wykorzystaniu wsparcia finansowego oraz przekazywania Prezesowi RM zbiorczej informacji o wykorzystaniu wsparcia. Szczegółowe badanie 30 przypadków wykazało, że prawidłowo powołane zespoły oceniające rzetelnie weryfikowały wnioski o udzielenie wsparcia pod względem

¹ Dalej: Kuratorium.

² Dalej: Kurator.

³ Dalej: Wicekurator.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

⁵ Dalej: NIK.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: Wojewoda.

⁸ Dalej: Program.

⁹ Dalej: Prezes RM.

kompletności i spełniania wymogów formalnych, a ich ocena odbywała się przy zastosowaniu jednolitych kryteriów. Na bieżąco zespoły oceniające przekazywały Kuratorowi informacje o ocenionych wnioskach, a Kurator na ich podstawie na bieżąco przekazywał Prezesowi RM listy zawierające rekomendacje co do wysokości wsparcia przyznanego poszczególnym organom prowadzącym szkoły oraz informację o wysokości środków, które mają zostać przekazane na rachunek bankowy Wojewody. Nie stwierdzono umieszczenia na listach rekomendacji organów nieuprawnionych do otrzymania wsparcia oraz nieprawidłowo wyliczonej kwoty wsparcia.

W okresie objętym kontrolą Kurator dwukrotnie sporządził i przekazał Presowi RM w terminie oraz zgodnie z procedurą wskazaną przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów¹⁰, zbiorcze informacje o wykorzystaniu wsparcia w 2021 r. oraz w 2021 r. i 2022 r.

Realizacja zadań Kuratora związanych z Programem, powierzonych przez Wojewodę na podstawie pełnomocnictw, nie obejmowała kontroli lub monitoringu sposobu i terminowości wykorzystania wsparcia. Kurator w ramach przypisanych mu zadań weryfikował przekazywane mu przez organy prowadzące szkoły informacje z wykorzystania wsparcia finansowego udzielonego w 2021 r. w zakresie poprawności wykazania kwot wsparcia w zbiorczych informacjach odpowiednio za 2021 r. oraz za 2021 i 2022 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR 1. Realizacja programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży - „Laboratoria przyszłości” przez kuratorów oświaty w zakresie oceny wniosków o udzielenie wsparcia i przekazywania środków finansowych.

Opis stanu faktycznego

1.1. Zadania związane z realizacją Programu, wynikające z uchwały nr 129 Rady Ministrów z dnia 29 września 2021 r.¹² oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2022 r.¹³ powierzone zostały Kuratorowi na podstawie pełnomocnictw¹⁴ udzielonych przez Wojewodę.

Zakres pełnomocnictw obejmował:

- przyjmowanie wniosków organów prowadzących publiczne szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży lub publiczne szkoły artystyczne realizujące kształcenia ogólne w zakresie szkoły podstawowej¹⁵, szkoły podstawowe lub szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej¹⁶ o wsparcie finansowe w ramach Programu;

¹⁰ Dalej: KPRM.

¹¹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² W sprawie wsparcia na realizację zadań jednostek samorządu terytorialnego polegających na rozwijaniu szkolnej infrastruktury – „Laboratoria przyszłości”, M.P. poz. 939; dalej: uchwała w sprawie wsparcia z 2021 r.

¹³ W sprawie realizacji rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości”, Dz. U. poz. 771; dalej: rozporządzenie w sprawie realizacji Programu z 2022 r.

¹⁴ Nr P.0030.445.2021 z 18 października 2021 r., nr P.0030.71.2022 z 21 kwietnia 2022 r., nr P.0030.170.2022 z 26 września 2022 r., nr P.0030.313.2022 z 23 grudnia 2022 r., nr P.0030.314.2022 z 23 grudnia 2022 r.

¹⁵ Zadanie wynikające z uchwały w sprawie wsparcia z 2021 r.

¹⁶ O której mowa w § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie realizacji Programu z 2022 r.

- powołanie zespołu oceniającego wnioski organów prowadzących szkoły o udzielenie wsparcia finansowego w ramach Programu oraz zapewnienie warunków pracy zespołu;
- przekazanie Prezesowi RM list zawierających rekomendacje co do wysokości wsparcia przyznanego poszczególnym organom prowadzącym szkoły oraz informacji o wysokości środków, które mają być przekazane na rachunek bankowy Wojewody;
- przyjmowanie od organów prowadzących szkoły informacji o wykorzystaniu wsparcia finansowego;
- przekazanie za pośrednictwem strony internetowej Prezesowi RM zbiorczej informacji o wykorzystaniu wsparcia.

(akta kontroli str. 9-13)

Zadania związane z realizacją Programu przypisane zostały trzem pracownikom Kuratorium, powołanym na podstawie zarządzeń Kuratora do zespołu oceniającego¹⁷ wnioski o objęcie / udzielenie wsparcia finansowego w ramach Programu.

(akta kontroli str. 14-17)

W latach 2021 – 2023 służby Wojewody nie przeprowadzały kontroli realizacji powierzonych Kuratorowi zadań związanych z Programem.

(akta kontroli str. 197)

W sprawie nadzoru przez Wojewodę realizacji ww. zadań Kurator wyjaśniła: Wojewoda (...) sprawował bieżący nadzór nad realizacją powierzonych (...) Kuratorowi zadań w ramach programu „Laboratoria przyszłości”. Odbywało się to w szczególności za pośrednictwem członków zespołu oceniającego, będących przedstawicielami Wojewody w pracach komisji, którzy posiadali bieżącą wiedzę i stały dostęp do informacji w zakresie realizowanych w ramach programu zadań. Ponadto, (...) Kurator (...) sukcesywnie przedkładał Wojewodzie informacje w zakresie przekazywanych Prezesowi Rady Ministrów list rekomendacji.

(akta kontroli str. 209-210)

W okresie objętym kontrolą Kurator na bieżąco przekazywał Wojewodzie (w tym Dyrektorowi Wydziału Finansów i Budżetu ZUW) informacje w zakresie przekazywanych Prezesowi RM rekomendacji, zawierających listę organów prowadzących szkoły podstawowe wraz z wysokością wsparcia finansowego w ramach Programu w odniesieniu do poszczególnych szkół.

(akta kontroli str. 212)

1.2. Kurator zarządzeniem nr 59/2021 z dnia 18 października 2021 r.¹⁸ oraz zarządzeniem nr 15/2022 z dnia 27 kwietnia 2022 r.¹⁹ powołał odpowiednio: zespół do oceny wniosków jednostek samorządu terytorialnego będących organami prowadzącymi publiczne szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży lub publiczne szkoły artystyczne realizujące kształcenie w zakresie szkoły podstawowej o udzielenie wsparcia finansowego w 2021 r. w ramach Programu „Laboratoria przyszłości” oraz zespół oceniający do oceny złożonych wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w 2022 r. w ramach rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury i umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży -

¹⁷ Wicekurator, Dyrektor Wydziału Finansowo-Księgowego Kuratorium i starszy specjalista w Wydziale Wspierania Edukacji, Analiz i Strategii Kuratorium - wojewódzki koordynator do spraw innowacji w edukacji.

¹⁸ W sprawie powołania zespołu do oceny wniosków o objęcie wsparciem finansowym w ramach Programu „Laboratoria przyszłości”; dalej: zarządzenie Kuratora.

¹⁹ W sprawie powołania zespołu do oceny wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w ramach rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury i umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości”; dalej: zarządzenie Kuratora.

„Laboratoria przyszłości”²⁰. W skład zespołu oceniającego wchodziło pięć osób, tj.: trzech przedstawicieli Kuratora²¹ oraz dwóch przedstawicieli Wojewody²². Było to zgodne z wymaganiami określonymi w uchwale w sprawie wsparcia z 2021 r. oraz rozporządzeniu w sprawie realizacji Programu z 2022 r. Zespół miał zapewnione warunki pracy w siedzibie Kuratorium.

W ww. zarządzeniach ustalono zasady pracy zespołu oceniającego oraz wytyczne do oceny wniosków. Zgodnie z ich postanowieniami:

- ocena wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w celu przekazania Prezesowi RM rekomendacji co do wysokości wsparcia przyznanego poszczególnym organom prowadzącym szkoły dokonywana była na bieżąco w miarę ich wpływu przez dwóch członków zespołu i potwierdzona kartą oceny wniosku; w przypadku wniosków niekompletnych lub błędnie wypełnionych, organ prowadzący szkołę był wzywany do jego uzupełniania lub korekty;
- z przeprowadzonej oceny wniosków zespół sporządzał protokół (zawierający w szczególności listę ocenionych wniosków oraz listę rekomendowanych wniosków do wsparcia finansowego wraz z wysokością tego wsparcia) i przedkładał go Kuratorowi;
- pracami zespołu kierował przewodniczący²³, posiedzenia zespołu były ważne, gdy uczestniczyła w nich minimum połowa składu zespołu, w tym przewodniczący lub jego zastępca;
- zespół mógł prowadzić prace i podejmować decyzje za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

(akta kontroli str. 6, 14-17)

Zasady / wytyczne do oceny formalnej wniosków o udzielenie wsparcia zostały opracowane w karcie oceny. Każdorazowo wniosek o wsparcie był oceniany / weryfikowany na podstawie jednolitych kryteriów, tj. w zakresie: złożenia przez uprawniony organ prowadzący szkołę i w terminie określonym w Programie; kompletności wniosku oraz wymaganej formy; prawidłowej nazwy szkoły, nr RSPO²⁴ szkoły i danych adresowych szkoły; zgodności liczby uczniów we wniosku z danymi z Systemu Informacji Oświatowej²⁵ oraz nie przekroczenia wnioskowanej kwoty wsparcia²⁶.

(akta kontroli str. 179, 188)

1.3. Do Kuratorium w latach 2021-2022 wpłynęło łącznie 518 wniosków o udzielenie wsparcia finansowego w ramach Programu na łączną kwotę 42 923,4 tys. zł, w tym: 451 wniosków na kwotę 39 797,6 tys. zł (w 2021 r.) oraz 67 wniosków na kwotę 3 125,8 tys. zł (w 2022 r.). Rekomendowanych Prezesowi RM do wsparcia finansowego zostało łącznie 512 wniosków o udzielenie wsparcia finansowego na łączną kwotę 42 584,2 tys. zł, w tym: 445 wniosków na kwotę 39 458,4 tys. zł²⁷

²⁰ Dalej: zespół lub zespół oceniający.

²¹ Wicekurator jako przewodniczący zespołu oraz Dyrektor Wydziału Finansowo-Księgowego Kuratorium i starszy specjalista w Wydziale Wspierania Edukacji, Analiz i Strategii Kuratorium - wojewódzki koordynator do spraw innowacji w edukacji (członkowie zespołu).

²² Dyrektor Biura Wojewody w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie jako zastępca przewodniczącego zespołu oraz Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu w Zachodniopomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Szczecinie (członek zespołu).

²³ W przypadku nieobecności przewodniczącego zespołu, jego zadania przejmował zastępca przewodniczącego zespołu.

²⁴ Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych.

²⁵ Dalej: SIO. W przypadku różnicy w liczbie uczniów w SIO a liczbą uczniów wykazaną we wniosku organu, która nie powoduje zmiany wnioskowanej kwoty wsparcia finansowego, kryterium uznawano się za spełnione.

²⁶ Określonej w uchwale w sprawie wsparcia z 2021 r. oraz rozporządzeniu w sprawie realizacji Programu z 2022r.

²⁷ Jedna szkoła zrezygnowała z udziału z Programie i organ prowadzący szkołę 24 grudnia 2021 r. zwrócił środków w wysokości 30 000 zł na rachunek bankowy Wojewody, który 31 grudnia 2021 r. przekazał przedmiotowe środki finansowe na rachunek bankowy Prezesa RM.

(w 2021 r.) oraz 67 wniosków na kwotę 3 125,8 tys. zł (w 2022 r.). Sześć wniosków organów prowadzących o udzielenie wsparcia finansowego złożonych w 2021 r. na łączną kwotę 339,2 tys. zł zostało negatywnie ocenionych z uwagi, iż zostały złożone przez organy nieuprawnione do udziału w Programie.

(akta kontroli str. 6, 18-36, 37, 39-128, 151)

Kurator wyjaśniła: *W przypadku stwierdzenia błędów we wnioskach o udzielenie wsparcia, które dotyczyły nie tylko liczby uczniów w szkole, wnioski te na bieżąco były korygowane przez organy prowadzące. Główną przyczyną wskazywania we wniosku o udzielenie wsparcia finansowego zawyżonej liczby uczniów było uwzględnianie w liczbie uczniów dzieci oddziałów przedszkolnych i uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz błędne wprowadzenie danych do SIO w zakresie liczby uczniów w szkole. W Kuratorium Oświaty w Szczecinie nie były prowadzone statystyki błędów stwierdzonych w złożonych wnioskach o udzielenie wsparcia finansowego, gdyż nie miało to wpływu na prawidłowość realizacji zadania.*

(akta kontroli str. 6-7)

Z przeprowadzonej oceny wniosków zespół oceniający sporządził łącznie osiem protokołów, które przedłożył Kuratorowi, tj.: nr 1 z 19 października 2021 r.²⁸, nr 2 z 25 października 2021 r.²⁹, nr 3 z 2 listopada 2021 r.³⁰, nr 4 z 10 listopada 2021 r.³¹ i nr 5 z 30 listopada 2021 r.³² (dla wniosków złożonych w 2021 r.); nr 1 z 20 maja 2022 r.³³, nr 2 z 10 czerwca 2022 r.³⁴ i nr 3 z 26 września 2022 r.³⁵ (dla wniosków złożonych w 2022 r.).

(akta kontroli str. 39-95)

Badanie 30 wniosków³⁶ organów prowadzących szkoły podstawowe o udzielenie wsparcia finansowego w ramach Programu wykazało, że:

- w połowie przypadków wniosek był niekompletny lub nieprawidłowo wypełniony, w szczególności w zakresie: błędnego adresu szkoły, niewłaściwego nr rachunku bankowego, złożenia wniosku przez osobę nieupoważnioną, nieprawidłowej liczby uczniów (niezgodność z SIO) lub nieprawidłowego nr szkoły w RSPO; na bieżąco zespół oceniający wzywał organy do złożenia korekty stwierdzonych błędów, które to każdorazowo były wnoszone;
- nie stwierdzono, aby wnioski zawierające takie same braki formalne lub błędy merytoryczne zostały różnie ocenione przez zespół;
- w każdym przypadku organy prowadzące szkoły (oraz typy placówek) były uprawnione do objęcia ich wsparciem finansowym w ramach Programu;
- w każdym przypadku kwoty pozytywnie zaopiniowane uwzględniały liczbę uczniów obliczoną według zasad określonych w § 2 ust. 2 i 3 uchwały w sprawie wsparcia z 2021 r. oraz § 5 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i 3 rozporządzenia w sprawie realizacji Programu z 2022 r.;
- zespoły oceniające na bieżąco przekazywały Kuratorowi informacje o ocenionych wnioskach (w formie protokołów);

²⁸ 116 wniosków zaopiniowano pozytywnie, dwa – negatywnie, 25 ze względu na błędne wypełnienie przekazano do korekty.

²⁹ Wraz z aneksem z 27 października 2021 r. 114 wniosków zaopiniowano pozytywnie.

³⁰ 86 wniosków zaopiniowano pozytywnie, jeden – negatywnie.

³¹ 76 wniosków zaopiniowano pozytywnie, jeden – negatywnie, siedem ze względu na błędne wypełnienie przekazano do korekty.

³² 53 wnioski zaopiniowano pozytywnie, dwa – negatywnie.

³³ Wraz z aneksem z 8 lipca 2022 r. 35 wniosków zaopiniowano pozytywnie.

³⁴ 20 wniosków zaopiniowano pozytywnie, jeden ze względu na błędne wypełnienie przekazano do korekty.

³⁵ 12 wniosków zaopiniowano pozytywnie.

³⁶ Po 15 z 2021 r. i 2022 r.

- w każdym posiedzeniu zespołu oceniającego wnioski (zakończonym protokołem) uczestniczyła minimum połowa składu zespołu³⁷, w tym przewodniczący;

- w trzech przypadkach formalna ocena wniosków w karcie oceny, została podpisana tylko przez jednego członka zespołu oceniającego, pomimo iż taka ocena, zgodnie z zarządzeniem Kuratora miała być dokonana przez dwóch członków zespołu i potwierdzona kartą oceny wniosku.

Kurator wyjaśniła: *podpis jednego członka zespołu oceniającego na 3 kartach oceny wniosków o udzielenie wsparcia finansowego (...), z uwagi na dużą ilość złożonych wniosków oraz krótki czas przeznaczony na ich ocenę, stanowi oczywistą omyłkę formalną. Nie oznacza to jednak, że ocena wniosków była dokonywana wyłącznie przez jednego członka zespołu oceniającego, bowiem każdorazowo wniosek był oceniany przez dwóch członków zespołu oceniającego, zgodnie z zarządzeniem Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty. Potwierdzeniem dokonania przedmiotowej oceny były protokoły z oceny wniosków o objęcie wsparciem finansowym w ramach programu „Laboratoria przyszłości”;*

- wystąpił jeden przypadek, w którym pomimo prawidłowej oceny wniosku dokonanej przez członków zespołu w karcie oceny co do wnioskowanej kwoty wsparcia (tj. 30 tys. zł)³⁸, w załączniku do protokołu nr 1 z 20 maja 2022 r. z oceny wniosku przedłożonym Kuratorowi i następnie w rekomendacji z 20 maja 2022 r. przekazanej Prezesowi RM wskazano kwotę wsparcia w wysokości 60 tys. zł. W związku ze zwrotem 8 lipca 2022 r. środków finansowych w kwocie 30 tys. zł przez organ prowadzący na rachunek bankowy Wojewody (oraz zwrotem przez Wojewodę 11 lipca 2022 r. na rachunek bankowy KPRM) aneksem do protokołu oraz korektą rekomendacji (z 8 lipca 2022 r.) dokonano stosownych zmian w treści obu dokumentów.

Kurator wyjaśniła: *zgodnie z treścią aneksu do Protokołu nr 1 z oceny wniosków (...), w wyniku omyłkowego wykazania w załączniku nr 1 do Protokołu, we wniosku nr 17/2022, wnioskowanej kwoty wsparcia w wysokości 60 tys. zł, zamiast kwoty 30 tys. zł, dokonano odpowiedniej zmiany w wykazie wniosków rekomendowanych do wsparcia. W związku z dokonaną korektą, a także niezwłocznym zwrotem całości środków przekazanych organowi prowadzącemu, zespół nie wnioskował o podjęcie jakichkolwiek dalszych czynności, bowiem faktyczna kwota otrzymanego wsparcia (...) odpowiadała maksymalnej dopuszczalnej kwocie wsparcia w ramach programu.*

(akta kontroli str. 173-192, 195, 202-207, 209)

Członkowie zespołu oceniającego nie składali tzw. oświadczeń o bezstronności oraz nie wystąpił przypadek wyłączenia członka zespołu.

(akta kontroli str. 173-178)

Kurator wyjaśniła: *Członkowie zespołu oceniającego wnioski organów prowadzących szkoły podstawowe o udzielenie wsparcia finansowego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”, którzy zostali wybrani spośród pracowników tutejszego kuratorium oświaty oraz Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie, posiadali stosowną wiedzę, umiejętności, a przede wszystkim doświadczenie zawodowe w realizacji m.in. projektów dotyczących finansowania i dofinansowania realizacji zadań publicznych, jak również dotacji celowych na finansowanie i dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Mając na uwadze wskazane przymioty (...), tutejszy kurator oświaty miał pewność, co do zapewniania obiektywizmu w zakresie, tak uczestnictwa w danym postępowaniu, oceny złożonych wniosków, jak również równego traktowania wszystkich organów*

³⁷ Trzech lub czterech członków zespołu.

³⁸ Dotyczy wniosku nr 17/2022.

prowadzących. Podać należy, że w sytuacji, w której wystąpiłaby jakakolwiek wątpliwość dotycząca ewentualnego naruszenia zasady bezstronności, pracownicy Ci doskonale wiedzieli o możliwości złożenia oświadczenia o powstrzymaniu się w czynnościach dotyczących oceny danego wniosku albo też danego organu prowadzącego. Należy również wskazać, że z uwagi na charakter kryteriów przyznawania wsparcia finansowego w ramach programu, nie miało ono charakteru ocennego a jedynie zero-jedynkowy, potwierdzający spełnienie bądź niespełnienie kryteriów uprawniających do uzyskania wsparcia. Tym samym nie było obiektywnej możliwości wykorzystywania ewentualnej bezstronności przy ocenie tych wniosków. Argumentem przemawiającym również za zachowaniem przez członków komisji bezstronności jest także fakt, że pracownicy Ci nie dokonywali oceny jednoosobowo, a w zespołach, co wykluczało możliwość wpływu jednej z tych osób na wynik postępowania.

(akta kontroli str. 199)

1.4. W Kuratorium nie zostały opracowane zasady / wytyczne do udzielania rekomendacji co do wysokości wsparcia przyznanego organom prowadzącym szkoły. Kurator wyjaśniła: (...) przepisy prawa w zakresie realizacji programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży – „Laboratoria przyszłości” nie nakładły obowiązku tworzenia dodatkowej dokumentacji określającej m.in. wytyczne do udzielenia rekomendacji. Zachodniopomorski Kurator Oświaty, zgodnie z wskazanymi wyżej przepisami prawa powołał zespół oceniający, określił zasady jego pracy oraz zapewnił warunki do jego funkcjonowania. Nie było konieczności opracowania wytycznych do udzielania rekomendacji, jako że ocena wniosków o udzielenie wsparcia nie była dokonywana w oparciu o te same kryteria dotyczące wszystkich podmiotów, skutkujących możliwością przyznania dotacji wyłącznie podmiotowi, który uzyskał najwyższą albo jedną z najwyższych ocen, a dotyczył przyznania wsparcia przy spełnieniu przez organ prowadzący określonych warunków na zasadzie „spełnia – nie spełnia”.

(akta kontroli str. 199-200)

Kurator na podstawie ocenionych wniosków (zawartych w protokołach) przekazywał Prezesowi RM na bieżąco rekomendacje co do wysokości wsparcia finansowego przyznanego dla poszczególnych organów prowadzących szkoły za pomocą formularza online. Na ośmiu listach zawierających rekomendację umieszczono 512 szkół podstawowych na łączną kwotę wsparcia finansowego 42 584,2 tys. zł (tj. 445 w 2021 r. na kwotę 39 458,4 zł i 67 w 2022 r. na kwotę 3 125,8 zł), w tym:

- 116 szkół na kwotę 10 447,1 tys. zł (rekomendacja za okres od 18 października do 19 października 2021 r.) – przekazana 19 października 2021 r.;
- 114 szkół na kwotę 11 335,4 tys. zł (rekomendacja za okres od 20 października do 25 października 2021 r.) – przekazana 26 października 2021 r.;
- 86 szkół na kwotę 8 870,6 tys. zł (rekomendacja za okres od 26 października do 2 listopada 2021 r.) – przekazana 3 listopada 2021 r.;
- 76 szkół na kwotę 5 526,4 tys. zł (rekomendacja za okres od 3 listopada do 9 listopada 2021 r.) – przekazana 10 listopada 2021 r.;
- 53 szkoły na kwotę 3 278,9 tys. zł (rekomendacja za okres od 10 listopada do 29 listopada 2021 r.) – przekazana 30 listopada 2021 r.;
- 35 szkół na łączną kwotę 1 565,4 tys. zł (rekomendacja za okres od 13 maja do 19 maja 2022 r.) - przekazana 20 maja 2022 r. i korekta rekomendacji³⁹ przekazana 8 lipca 2022 r.;
- 20 szkół na łączną kwotę 1 125,1 tys. zł (rekomendacja za okres od 23 maja do 9 czerwca 2022 r.) – przekazana 10 czerwca 2022 r.;

³⁹ Dotyczy wniosku nr 17/2022.

- 12 szkół na łączną kwotę 435,3 tys. zł (rekomendacja za okres od 1 września do 26 września 2022 r.) – przekazana 27 września 2022 r.

Rekomendacji (wraz z korektą rekomendacji⁴⁰) udzielono wyłącznie uprawnionym organom, a rekomendowana wysokość wsparcia była zgodna z wynikami ocen wniosków o udzielenie wsparcia, dokonanych przez zespół oceniający.

(akta kontroli str. 96-128, 193-196)

1.5. Kuratorium 31 marca 2022 r.⁴¹ przesłało do KPRM, zgodnie z procedurą wskazaną przez KPRM⁴² zbiorczą informację o wykorzystaniu wsparcia w 2021 r.⁴³ Zbiorcza informacja zawierała dwa pliki w formie tabelarycznej, tj.: kwotę wykorzystanego wsparcia z wyszczególnieniem szkół⁴⁴ oraz listę zakupionych elementów wyposażenia⁴⁵. Przedmiotowa informacja nie zawierała oceny zakresu wykorzystanego wsparcia oraz informacji o ewentualnych trudnościach przy wykorzystywaniu wsparcia, o których mowa w § 8 ust. 2 pkt 3 i 4 uchwały w sprawie wsparcia z 2021 r.

(akta kontroli str. 129-144)

Kurator wyjaśniła, że: *informacja o wykorzystaniu wsparcia w 2021 r. została sporządzona zgodnie z przekazaną przez KPRM procedurą składania przez Wojewodę sprawozdań z realizacji programu „Laboratoria przyszłości”.*

(akta kontroli str. 146)

Dodatkowo w terminie oraz zgodnie z wytycznymi wskazanym przez KPRM⁴⁶ Kuratorium 24 lutego 2023 r., przesłało informację o wykorzystaniu wsparcia w 2021 r. i 2022 r. w zakresie:

- otrzymanego i wykorzystanego wsparcia w 2021 r., w 2022 r., a także w ramach całego Programu (w województwie oraz w rozbiciu na szkoły oraz organy prowadzące),
- oceny zakresu wykorzystanego wsparcia (łączną dla województwa),
- informacji o ewentualnych trudnościach przy wykorzystywaniu wsparcia (łączna dla województwa).

Zgodnie z ww. sprawozdaniem łączna kwota przyznanego wsparcia finansowego w ramach Programu, realizowanego na podstawie uchwały w sprawie wsparcia z 2021 r. wyniosła 39 428,4 tys. zł (w zakresie 444 szkół podstawowych)⁴⁷. Łączne wykorzystanie środków finansowych w ramach Programu w województwie zachodniopomorskim wyniosło 39 368,2 tys. zł (tj. 99,84%), w tym 20 528,9 tys. zł (w 2021 r., tj. 52,06%) oraz 18 839,3 tys. zł (w 2022 r., tj. 47,78%).

Program oceniony został bardzo pozytywnie oraz pozytywnie przez 96% biorących udział w Programie na terenie województwa zachodniopomorskiego.

W ramach określonego katalogu wyposażenia stanowisk do pracy narzędziowej, sprzętu, narzędzi, elektronarzędzi, materiałów, innych przedmiotów i pomocy służących rozwijaniu umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży 99,3% szkół podstawowych biorących udział w Programie dokonało zakupów

⁴⁰ Dotyczy wniosku nr 17/2022.

⁴¹ Tj. w terminie określonym w harmonogramie Programu.

⁴² W informacji mailowej z 16 marca 2022 r.

⁴³ Dalej: zbiorcza informacja.

⁴⁴ W tym: nazwa szkoły, nr RSPO szkoły, powiat, gmina, zatwierdzona kwota wsparcia i kwota wydatkowana do 31 grudnia 2021r.

⁴⁵ W tym: nazwa szkoły, nr RSPO szkoły, nazwa przedmiotu (rodzaj, model, marka), liczba sztuk, nazwa pozycji w katalogu.

⁴⁶ W mailu z 23 stycznia 2023 r.

⁴⁷ Jedna szkoła zrezygnowała z udziału z Programie i 24 grudnia 2021 r. organ prowadzący szkołę zwrócił środki w wysokości 30 000 zł na rachunek bankowy Wojewody, który 31 grudnia 2021 r. przekazał przedmiotowe środki finansowe na rachunek bankowy Prezesa RM.

wyposażenia podstawowego (obowiązkowego). Najczęściej w ramach ww. wyposażenia podstawowego zakupiono: drukarki 3D wraz z akcesoriami (729 sztuk), filameny (6 270), mikrokontrolery z czujnikami i akcesoriami (1 733) oraz aparaty fotograficzne z akcesoriami (73 401). W ramach określonego Katalogu wyposażenia dokonano również zakupów wyposażenia dodatkowego, w tym: narzędzia do obróbki drewna i metalu (głównie pistolety do klejenia na gorąco – 812 sztuk, skrzynki narzędziowe – 749, suwmiarki - 698), części zamienne oraz wyposażenie drobne i materiały eksploatacyjne (wkrety, śrubki, gwoździe, pędzle), sprzęt do nagrywania, rejestrowania, obróbki obrazu i dźwięku (panele akustyczne, słuchawki i dyktafony), pomoce projektowe (zestawy konstrukcyjne – 3 437), środki ochrony indywidualnej (BHP), wyposażenie stanowisk do pracy narzędziowej/technicznej (krzesła, taborety), robotyka (klocki konstrukcyjne – 2 400, roboty edukacyjne – 1 911, gogle wirtualnej rzeczywistości – 1 331) oraz sprzęt gospodarstwa domowego.

Zakupione wyposażenie wykorzystywane było głównie na lekcjach informatyki, techniki, edukacji wczesnoszkolnej oraz zajęciach dodatkowych.

55% szkół podstawowych biorących udział w Programie nie zgłosiło trudności w wykorzystaniu otrzymanego wsparcia finansowego. W przypadku pozostałej części szkół jako trudności w realizacji zadania wskazano: problemy z dostępnością sprzętu oraz długi czas oczekiwania na realizację zamówienia; trudności w dostępie do bezpłatnych szkoleń – długi czas oczekiwania oraz bardzo drogie szkolenia stacjonarne z druku 3D.

(akta kontroli str. 148-172)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Kurator na podstawie pełnomocnictw Wojewody realizował zadania wynikające z Programu, tj.: powołał zespoły oceniające, zapewnił warunki do ich funkcjonowania oraz określił zasady dokonywania oceny formalnej wniosków o udzielenie wsparcia. Szczegółowe badanie 30 przypadków wykazało, że prawidłowo powołane zespoły oceniające rzetelnie weryfikowały wnioski o udzielenie wsparcia oraz na bieżąco przekazywały Kuratorowi informacje o ocenionych wnioskach w formie protokołów. Kurator na bieżąco przekazywał Prezesowi RM listy zawierające rekomendacje co do wysokości wsparcia przyznanego poszczególnym organom prowadzącym szkoły. Nie wystąpiły przypadki umieszczenia na listach organów nieuprawnionych do otrzymania wsparcia oraz nieprawidłowo wyliczonej kwoty wsparcia.

Kurator sporządził i przekazał Prezesowi RM w terminie oraz zgodnie z procedurą wskazaną przez KPRM, zbiorcze informacje o wykorzystaniu wsparcia w 2021 r. oraz w 2021 r. i 2022 r.

OBSZAR

2. Nadzór nad realizacją programu dotyczącego wsparcia finansowego na rozwijanie szkolnej infrastruktury oraz umiejętności podstawowych i przekrojowych dzieci i młodzieży - „Laboratoria przyszłości”.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Zakres pełnomocnictw, w wyniku zawarcia których realizacja zadań Wojewody związanych z Programem została powierzona Kuratorowi nie obejmował kontroli / monitoringu sposobu i terminowości wykorzystania wsparcia finansowego udzielonego w ramach Programu.

Kurator w ramach przypisanych mu zadań weryfikował przekazane mu przez organy prowadzące szkoły informacje z wykorzystania wsparcia finansowego udzielonego w 2021 r. w ramach Programu w zakresie wydatkowanej i wykazanej kwoty wsparcia

w zbiorczej informacji odpowiednio za 2021 r. oraz za 2021 i 2022 r. Występująca różnica w ww. sprawozdaniach w przypadku dziewięciu szkół w łącznej wysokości 3,7 tys. zł została po wezwaniu Kuratora skorygowana przez organy prowadzące szkoły.
(akta kontroli str. 9-13, 213-231)

W zakresie sprawowania przez Kuratora kontroli lub monitorowania sposobu i terminowości wykorzystania wsparcia Kurator wyjaśnił, że: *realizował zadania w ramach programu „Laboratoria przyszłości” wynikające z pełnomocnictwa Wojewody oraz w granicach i na podstawie przepisów prawa i w tym zakresie dokonywał oceny prawidłowości wydatkowania środków poprzez weryfikację informacji o udzielonym wsparciu, przekazywanych przez poszczególne organy prowadzące szkoły podstawowe, którym zostało przekazane wsparcie finansowe w 2021 r.*
(akta kontroli str. 37)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Realizacja zadań Kuratora związanych z Programem, powierzonych przez Wojewodę na podstawie pełnomocnictw, nie obejmowała kontroli lub monitoringu sposobu i terminowości wykorzystania wsparcia. Kurator w ramach przypisanych mu zadań weryfikował przekazywane mu przez organy prowadzące szkoły informacje z wykorzystania wsparcia finansowego udzielonego w 2021 r. w zakresie poprawności wykazania kwot wsparcia w zbiorczych informacjach odpowiednio za 2021 r. oraz za 2021 i 2022 r.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Szczecin, 14 września 2023 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler:
Marta Górską-Jaś
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Z up.

.....
podpis

.....
podpis

